

Andre Vauchez, *Duchowość średniowiecza*.
Gdańsk 1996, s. 176

Wymieniona w tytule książka obejmuje życie duchowe od VIII w. po XIV w. Pojęcie duchowości jako *spirituales* Autor traktuje w znaczeniu nowoczesnym, panującym od XIX w., jako oznaczenie tego co duchowe, co jest niezależne od materii. Temat został przez Autora potraktowany jako próba usystematyzowania zasad życia wewnętrznego będącego wynikiem krzyżowania się niektórych aspektów chrześcijańskiego misterium i praktyk religijnych (ryty, modlitwy, dewocje) średniowiecza. Oczywiście wszystko to ujęte zostało jako Objawienie i Tradycja. Średniowiecze, jak wiadomo, jest okresem w dziejach Kościoła, w którym najważniejsze dogmaty nie były jeszcze dostatecznie określone. Stąd w ramach tzw. wewnętrznej ortodoksji istniała przestrzeń dostatecznie duża, by mogła zmieścić różne duchowości. Książka ta jest próbą nakreślenia dziejów ich formowania się, trudnej niekiedy koegzystencji i zmian.

Recenzowaną *Duchowość*, jak zaznaczono w tytule, opracował Andre Vauchez wybitny mediewista, autor wielu prac poświęconych dziejom ruchów religijnych i społecznych średniowiecza. Jest profesorem uniwersytetu w Paryżu i członkiem Instytutu Uniwersyteckiego we Francji.

Praca ma jasną, logiczną strukturę. We wstępie autor wyjaśnia pojęcie duchowości rozumianej przez niego i przedstawionej w temacie jako podstawową tezę badawczą, na którą stara się udzielić w studium odpowiedzi. Na książkę składa się pięć rozdziałów, wnioski, bibliografia, indeks osób, indeksy miejscowości i rzeczowy oraz spis ilustracji. Rozdział pierwszy zatytułowany *Geneza średniowiecznej duchowości (VIII wiek – początek wieku X)* podzielony jest na cztery części, w których autor stara się przedstawić genezę średniowiecznej mentalności religijnej ludzi. Niewątpliwie przyjęcie przez prof. A. Vauchez cezury początkowej na VIII w. podyktowane jest faktem, iż na większości wiejskich obszarów Europy Zachodniej, bez terenów położonych w basenie Morza Śródziemnego, konwersja dokonała się dopiero około 700 r. Jeszcze później przyjęcie chrystianizmu miało miejsce w niektórych regionach Germanii, gdzie